

Pomladni mrazovi.

VIII.

V cerkvi so zabučale v zadnjih, mogočnih glasovih orgle, a potem so naenkrat utihnile . . . Množica ljudi je zapuščala božji hram in šla proti domu v glasnih pogovorih.

Jernejček je stopal molče kraj Mornika. Njega niso mogle razvedriti vse lepe besede male Elice, ki se je trudila zaman, da bi ga spravila v dobro voljo. Tudi sam Mornik je bil danes nenavadno resen.

Ko so dospeli domov, je ravno pripravljala stara dekla kosilo; kajti poldne se je že bližalo. Rogerja ni bilo videti nikjer.

Pri kosilu je zavladala vendar boljša volja. Elica je molila naprej in lepo je bilo gledati malo deklico, kako pobožno je sklenila ročici in kako vdano je gledala proti nebu. —

Popoldne je šel Mornik v vas obiskat župana. Vrnil se je šele zvečer domov, kjer ga je čakalo veliko presenečenje. Ko je stopil v hišo, je vprašal po Jernejčku. A dekla mu je odgovorila, da ga ni videla že vse popoldne. Vprašal je Elico; a tudi ta ni vedela ničesar o njem.

Mornika je zaskrbelo . . . Kam je izginil deček? Saj ni bila njegova navada izostajati od hiše. — K prijateljem? Teh nima Jernejček . . . Ali vendar, kam je izginil? — Sklenil je počakati večera.

Solnce je bilo že davno zašlo in mrak je legal na zemljo — a Jernejčka ni bilo od nikoder. — Mornik je bil vedno v večjih skrbeh . . . Kaj, ko bi bil deček kam zašel, ali se pa celo kje ponesrečil? Ta misel mu ni dala miru in napotil se je v vas pozvedovat po Jernejčku.

A nihče ni vedel ničesar o njem, in Mornik se je vrnil brez uspeha.

Noč je že krila gore in doline, ko je prišel Roger iz vasi. Ko ga je vprašal gospodar, je li videl kje Jernejčka, je skomizgnil z rameni in zamrmral:

„Bo že prišel, ko mu bo prav!“

Mornik ni mogel odskrbti dolgo zaspati; prosil je goreče Boga, naj obvaruje Jernejčka in ga pripelje zopet zdravega nazaj . . .

* * *

Ob vznožju Korenskega prelaza, ki pelje čez divje in strme Karavanke, stoji zapuščena in raztrgana koč, v kateri je pred nekoliko leti še prebival star pastir. Ime mu je bilo Volbenk in pod tem imenom je bil znan daleč okrog, ne samo po Koroški, ampak tudi po gorenjski strani. Sicer ni občeval dosti z ljudmi, ker je ljubil samoto čez vse, vendar so govorili pogosto o njem kot o neki skrivnostni, čudapolni osebi. Dosti pripovedk je še zdaj razširjenih med ljudstvom o tem možu.

Tej koči se je približeval deček bledih lic. Solnce se je ravno skrilo za visoke gore in mrak se je bližal z lahnimi stopinjami, da zakrije trudno zemljo v svoj neprezirni prt.

Stari Volbenk je ravno stopil na prag, da bi pogledal, kakšno bo jutri vreme. Toda komaj se je ozrl na jug, je že zapazil dečka, ki je prihajal s trudnimi koraki proti njegovi koči.

Začudil se je ... kaj hoče ta tuji otrok od njega? — Stopil mu je nekoliko naproti — in deček ga je pozdravil s trudnim glasom: „Dober večer!“

„Bog daj!“ je odzdravil Volbenk prijazno. „Kaj pa bo dobrega?“

„Oh, prosim vas, ali imate prostora v svoji hiši ... samo kotiček, da se malo odpočijem“, je prosil neznani deček tako gorko, da se je zasmilil Volbenku.

„No, no — le bodi brez skrbi“, ga je tolažil, „v moji revni koči je vedno dosti prostora za dobre in poštene ljudi.“

Nato je odpeljal neznanca v malo izbico, ki je bila še precej čedna. Deček se je zgrudil na klop in glava mu je padla na prsi.

Stari Volbenk ga je gledal sočutno. Bledi in shujšani obraz mu je pričal, da je deček trpel, veliko trpel. Njegova prašna in na več krajih raztrgana obleka je molče govorila, da je njen lastnik taval dolgo po gozdovih med trnjem, da je dolgo požiral suhi prah vročih cest.

Mož je tiho odšel iz izbe in se kmalu vrnil s hlebcom kruha in sira. Ponudil je vse to dečku, ki je začel hlastno jesti.

Molče ga je gledal Volbenk. A ko se je deček nasitil, ga je jel izpraševati:

„Odkod pa prihajaš?“

„Iz Ložnice.“

„A, od tam! Kdaj pa si odšel od tam?“

„Včeraj opoldne.“

„Včeraj opoldne? — Ni mogoče, saj je od tu do Ložnice samo pet ur.“

„Da, včeraj opoldne ... toda prosim vas, povejte mi, ali drži ta cesta v Kranjsko goro?“

„Drži, drži! — Ali zakaj si hodil tako dolgo do sem?“

„Zgrešil sem bil pot ... Ko sem šel iz Ložnice, sem krenil po stranski poti, da bi se izognil Beljaka. Toda kmalu sem zašel v gozd in tam sem taval ves včerajšnji dan ... Noč je prišla, jaz pa sem moral spati pod drevesom in strah me je bilo, tako strah ... A danes zjutraj sem se napotil dalje, ne vedoč, kam grem. Jedel nisem že od včeraj ničesar in, da nisem naletel na vas, gotovo bi bil opešal ... Ah, moj Bog, moj Bog!“ ...

Deček je začel ihteti; šele po dolgem prigovarjanju se je posrečilo Volbenku, da ga je pomiril. V daljnem pogovoru mu je razodel deček, da je Jernejček Kosem iz Kranjske gore, da je pobegnil od svojega gospodarja, ker se mu je godilo pretrdo.

Jernejček je povedal dobremu možu vse po pravici in zdelo se mu je, da mu je postalo srce lahko kot že dolgo ne. A Volbenk je zmajeval z glavo in ga karal:

„Ne, ne — ni bilo lepo od tebe, da si pobegnil! Mar bi bil povedal mojstru vse — mož je gotovo v skrbeh zate.“

„Ah, ne“, je odgovoril Jernejček, „če bi bil to storil, bi me bil Roger gotovo ubil.“

Volbenk ni hotel več prigovarjati dečku, ker je uvidel, da bi bilo vse zaman. Šel je v kuhinjo in skuhal preprosto in revno večerjo, ki je pa Jernejčku tako teknila kot najbogatejša jed.

Po večerji je raztresel Volbenk nekaj slame po izbi — in Jernejček je padel do smrti utrujen nanjo.

Kmalu je zavladal mir po revni sobi — oba stanovalca je objel trd spanec . . .

Iz raznih stanóv.*)

(Speval Taras Vaziljev.)

Čevljar.

Jaz sem čevljarski vajenec,
Ubožen, nepoznan;
Čevljarnica je ves moj svet,
V nji bivam noč in dan.

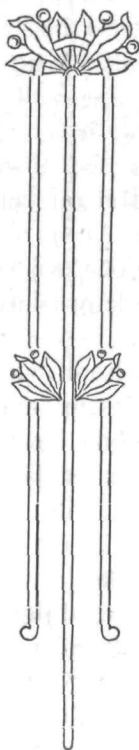
Tu pojem kakor ptica si,
Tu brez skrbi živim
In zbijam, likam sred kopit,
Da trd zvečer zaspim.

Ko pa nedelja pride spet,
Pod milo grem nebo,
Za božji svet, za kras njegov
Takrat odprem oko.

Mizar.

Mizar od mladih nog sem že,
Kot oče moj je bil;
Zibelko, rakev naredim,
Kot me je on učil.

Kadar gotova rakev je,
Pa križ ji naredim,
Ter mrtvemu sladak pokoj
In večni mir želim.

Ko delam rakev, pa stoji
Za mano smrt s kosó,
Mi zre v obraz in šteje jih —
Kedaj dovelj jih bo.

Kovač.

Jaz sem pa sajasti kovač
In ni stanu me sram;
Umazan sem in pa ubog,
Prav malo vem in znam.

Tovariš moj je stari meh,
Ki ogenj piha mi,
V železa klin pa kladivo
Krepkó udriha mi.

Aj, eno prošnjo še imam
Do Bóga večnega:
Da bi ostal še zdrav, krepak
Do dneva srečnega:

Ko bridke meče bom skoval
Za čili mladi rod,
Da ž njimi pot sovražnikom
Pokaže: Hajd, odtod!

*) Priobčujemo to zbirko pesmic v veseli nadi, da bo dobroporabna na mladinskih odrih (n. pr. ob šolskih izletih) in da bo vzbudila mnogo zabave, če nastopijo deklamatorji stanu primerno oblečeni. Morda se na to zbirko ozró tudi naša mladeniška društva.